

Strieborná zberateľská minca a pamätná minca k 200. výročiu narodenia Ľudovíta Štúra

Pri príležitosti 200. výročia narodenia Ľudovíta Štúra, jednej z najvýznamnejších osobností v histórii slovenského národa, vydala Národná banka Slovenska 23. októbra 2015 striebornú zberateľskú mincu v nominálnej hodnote 10 eur a tiež pamätnú dvojeurovú mincu.

Strieborná zberateľská minca realizovaná podľa návrhu Štefana Novotného

Ľudovít Štúr (28. 10. 1815 – 12. 1. 1856) – mimořadný vzdelanec, humanista a demokrat, jazykovedec, novinár, básnik, literárny kritik, historik, pedagóg a politik – bol najvýznamnejším predstaviteľom slovenského národného života, kultúry a politiky v 19. storočí. Svojím dielom a pôsobením patrí medzi významné stredoeurópske osobnosti a reformátorov v moderných dejinách. Bol hlavným kodifikátorom slovenského spisovného jazyka. Vydal dve základné jazykovedné práce – *Nárečia slovenskuo alebo potreba písania v tomto nárečí* a *Nauka reči slovenskej*. Vytvoril koncepciu svojbytného slovenského národa a stal sa vedúcou osobnosťou formovania slovenskej národnej politiky. V revolučných rokoch 1848 – 1849 spolu s Jozefom Miloslavom Hurbanom stál na čele politického a vojenského zápasu za uznanie práv Slovákov a za autonómne postavenie Slovenska v Uhorsku. Celý svoj život zasvätil boju za povznesenie svojho národa, za jeho emancipáciu a slobodu. Svojím zanietením, odhodlaním a rozhodnosťou ovplyvnil a zapálil za svoj program mladú generáciu vzdelancov, ktorá dostala pomenovanie štúrovci. Táto nevšedná generácia dokázala prenášať Štúrove idey do slovenských regiónov a dala slovenskej spoločnosti silné impulzy, ktoré sa stali východiskom modernizácie a emancipácie slovenského národa.

Na výtvarný návrh striebornej zberateľskej mince vyhlásila Národná banka Slovenska v apríli 2014 verejnú anonymnú súťaž. Pri jej vyhodnotení Komisia na posudzovanie výtvarných návrhov pamätných mincí a zberateľských mincí, ktorá je poradným orgánom guvernéra NBS, dospela k názoru, že žiadny z predložených súťažných návrhov plne nezodpovedá požiadavkám na razbu zberateľskej mince, či už po výtvarnej alebo obsahovej stránke. Po zohľadnení kvalitatívnej úrovne odporučila ukončiť súťaž bez schválenia niektorého z návrhov na realizáciu. Súčasne odporučila vyhlásiť na výtvarný návrh mince opakovanú súťaž. Banková rada NBS sa stotožnila s názorom komisie a na výtvarný návrh mince bola vyhlásená opakovaná verejná súťaž, ktorá bola vyhodnotená v októbri 2014. Bolo do nej predložených dvanásť výtvarných prác od trinástich autorov (jeden návrh bol vytvorený v spoluautorstve). Odbornou poradkyňou komisie bola PhDr. Beáta Mihalkovičová z Múzea Ľudovíta Štúra v Modre.

Na realizáciu mince schválila Banková rada NBS v súlade s odporúčaním komisie výtvarný návrh medailéra Štefana Novotného za predpokladu, že

(Pokračovanie na 3. str. obálky)

Strieborná zberateľská minca a pamätná minca k 200. výročiu narodenia Ľudovíta Štúra

(Pokračovanie z 2. str. obálky)

Národná strana pamätnej mince realizovaná podľa návrhu akad. soch. Ivana Řeháka

autor zrealizuje požadované úpravy averznej strany – odstráni ľudové ornamentálne motívy a vhodnejšie umiestni štátny znak do uvoľnenej plochy. Návrh v súťaži získal prvú cenu. Komisia pri hodnotení dospela k názoru, že návrh ako celok najlepšie vystihuje zadanú tému, pričom zohľadnila najmä kvalitne stvárnený portrét Ľudovíta Štúra na reverze, ktorý považovala za najvýstižnejší a profesionálne najlepšie zvládnutý. Na averze stvárnený vrch Kriváň vhodne symbolizuje dobu Ľudovíta Štúra i Slovensko ako krajinu. Komisia ocenila aj výber citátu charakterizujúceho osobnosť Ľudovíta Štúra. S výberom komisie vyjadrila spokojnosť aj odborná poradkyňa, ktorá súčasne podporila požiadavku na odstránenie ľudových ornamentálnych motívov.

Druhá cena bola udelená Karolovi Ličkovi. Komisiu oslovil jeho kvalitne kompozične aj modelačne spracovaný návrh v klasickom chápaní osobnosti Ľudovíta Štúra. Na averze autor použil ako hlavný motív vrch Kriváň doplnený o odkaz na Štúrovo dielo, na reverze dominuje portrét doplnený zobrazením veže z hradu Devín.

Tretiu cenu získal akad. soch. Ivan Řehák. Komisia osobitne vyzdvihla kvalitu reverznej strany s dominantným bravúrne namodelovaným portrétom Ľudovíta Štúra. Oproti klasickým riešeniam je portrét vytvorený s novým uhlom pohľadu a vystihuje najmä Štúrov duchovný rozmer. Z uvedených dôvodov odporučila komisia, v súlade s informáciou uvedenou v podmienkach opakovanej verejnej súťaže na výtvarný návrh mince, použiť reverznú stranu návrhu po potrebných úpravách na realizáciu národnej strany pamätnej dvojeurovej mince. Banková rada NBS sa s názorom komisie stotožnila a schválila odporúčaný návrh na realizáciu.

Národná banka Slovenska vydala naraz dve rôzne mince pripomínajúce výročie jednej osobnosti

po prvýkrát vo svojej histórii, čo ešte podčiarkuje mimoriadny význam Ľudovíta Štúra. Obe mince boli predstavené na celonárodnej spomienke na Ľudovíta Štúra pri príležitosti 200. výročia jeho narodenia 24. októbra 2015 v Uhrovci.

Strieborná zberateľská minca v nominálnej hodnote 10 eur má priemer 34 mm a hmotnosť 18 g. Je vyrazená zo striebra s rýdzosťou 900/1000 v Mincovni Kremnica. Na hrane je uvedený nápis do hĺbky „VÝZNAMNÁ OSOBNOSŤ SLOVENSKEHO NÁRODA“. Vyrazených bolo 3 100 kusov mincí v bežnom vyhotovení a 6 100 kusov mincí v proof vyhotovení.

Pamätná dvojeurová minca má parametre bežnej obehovej mince v nominálnej hodnote 2 eurá a je zákonným platidlom vo všetkých krajinách eurozóny. Bola vyrazená v Mincovni Kremnica v počte jeden milión kusov. Jej hrana je rovnaká ako na všetkých ostatných slovenských dvojeurovkách. Je na nej nápis „SLOVENSKÁ REPUBLIKA“. Začiatok a koniec nápisu je oddelený dvoma hviezdami, medzi ktorými je lipový list.

Dagmar Flaché
Foto: Štefan Fröhlich

2. cena Karol Ličko

3. cena akad. soch. Ivan Řehák

